דפסיק מפור בסדר · דלתנא קמא שרי דליכא שמא יאמרו לרבי אסור דהא "אותה" כתיב : **ולקח אלעזר הכהן לשמואל** · דדייק "לפניו" דומר שהוא כהן לשחיטה אינעבוך למיכתב בקבלה דמה "אלעזר" לאהדורה לאלעזר דלי כתב "ולקח מדמה" (*והוה בתלבנון) הוה משמע דלשחוטו תרוה אור קלי : **לרב** . נמי דאמר שחיטה אינעבוך בתלעזר היא לא הוה ליה למיכתב בקבלה "אלעזר" וכי כתיב הוי מיעוט אחר מיעוט לאלעזר ולא אחר ואין מיעוט אחר מיעוט לו' : **ולקח הכהן מן הדם לשמואל** · דאמר קבלה והזאה בתלעזר הוא כתיב בה כהן לאכשורי הלכה עין ארז בכהן הדיוט הוי הלי 'משמע מוליא מיד משמע' וכן כל הני דאמרינן, אלרב דמכשר קבלה בכהן הדיוט הוי הלי 'משמע מוליא מכלל מקרא שלפניו ואינעבוך למיכתב ביה 'כהן' דלי כתב "ולקח מן הדם" ולא כתיב 'כהן' הוה אמינא 'ולקח' כל מי שירלה ולא הוה מוקמינן ליה אכהן דקבלה, סלקא דעתך אמינא הואיל ולא גופה כו' : **בכהן בכיסונו** · הלי כהן קרא יחיד הוא דלא הוה ליה למיכתב אלא וכבש בגדיו וגו' ותנא ידענא (ת) (דתכת), דלמירי ביה קרא אלא למסמך כהן הבגדיו לטמר שבגדי הטהרה נעשים ולא בגדי חול : **ופפא בכהן עד בפרה** · נלמד על פרה הנעשית לדורות שלריכה בגדי כהונה : **סניפא לפלגא דאמר** · לעיל לדורות בכהן הדיוט ולא נמר חוקה (ג) מיום הכפורים אינעבוך למיכתב 'כהן' הכא נלמד על כל דורות שהעשה בבגדי כהונה : **'מיש' לכשיר סוד** · משום דלעיל מיניה אירי בכהן כתיב הכא "מיש" להכשיר את הזר, דלי כתב 'ולקח' את אפר הפרה' הוה אמינא [ת] אכהן דלעיל מיניה אירי בכהן, כתב הכא "מיש" : **לכשיר אם בפשפש** · דלי למעוטי טומא פשיטא "דקטלת" קרייה רחמנא : **לקדש** · לאת מיס על האפר בכלי חרס : **ולקחו לעפא** · בתר 'ולקח' אים מהור' בתיב זו היא עבודה שאחר אסיפה וכתיב "ולקחו" (ג) אוקם "הגלמרים באסיפה - זר ותנה, ולא חרס שוטה וקטן : **מ"ב** · אחיל אלעיל קלי נימא "ולקח" הא גבי אסיפה בלשון יחיד כתיב : **פשפ מנא ליה** · וכן אנדרוגינוס משום סספק אמה : **ורבנן** · אמרי לך לעולם אלעיל קלי הא לא כתיב 'ולקח' לשון יחיד דלי כתיב 'ולקח ונתן' הוי אמינא עד המיס כתיב 'ולקחו' ותנות עלמו יתנהו על המיס כתיב 'ולקחו' דאפילו שקלי תרי : **ולקח מזוב** · דכתיב בבאמת מימיה והיא עבודה שאחר הקידוש : **לרבנן** · דאמרי הקידוש נעשה באותן אסיפה, ובאסיפה כתיב "מיש טהור" הכיינו זר ותנה, על כרחך 'מיש' ולא אמר לו 'ולקח' אלכשורי זר ותנה ומיפסל קטן' ולהוי משמע ממילא דאם כן לשתוק קרא מיניה וכתוב 'ולקח מזוב וטבל במים והזה' ותנא ידענא דבהזה דלעיל מיניה קלי וכי כתבינא למדרש "מיש" ולא תנה על כרחך 'משמע זה מוליא מיד משמע' : **מסור לכשיר קטן** · דפסלה בקידוש : **ורבי יסודה** · דאמר אם בן לשתוק קרא לא אמרת אוסרת "מיש" ולא קטן "טהור" לכשיר אם בן לשתוק מיניה ממילא דאם כן לשתוק מיניה : כיון

לרב הוי מיעוט אחר מיעוט ואין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות · על כרחך ל"ל לרבות כהן הדיוט שיהא כשר בקבלה והזאה אבל בהולאה ושחיטה דווקא אלעזר הא לכולהו ליתני אמרינן לעיל אותה לאלעזר והא דאמר ר' זירא אמר רב לעיל שחיטת פרה בזר פסולה דמשמע הא בכהן כשירה ואפי' בכהן הדיוט יש לומר דלרבות קאמר וסבירא ליה ההוא ליתנא דאותה לאלעזר הכהן הא לרבות בכהן הדיוט :

הכל כשרין לקדש · פירש רש"י המיס על האפר ובמסכת פרה בכמה דוכתי משמע שהיו מתגין האפר על המיס והא דכתיב ולקחו לטמא מעפר שריפת החטאת ונתן עליו מים חיים אל כלי דמשמע מים חיים על האפר [ג] יש לפרש *ונתן עליו בשבילו יתן מים חיים אל כלי ואדרבה משמע שהמיס טוגעים בכלי והאפר טתן עליהם מלמעלה :

מאי ולקחו לטמא דאפילו קטן דפסלי לך התם הכא כשר · והא דמכשיר מפי בקטן מבחרש ושוטה יש לומר משום דאתי לכלל דעת : **ונתן** ולא נתנה · תנ"ג דכל התורה כולה בלשון זכר נאמרה ואפילו הכי לא ממעטינן אשה *אלא היכא דכתיב אים בהדיא יש לומר דשאני הכא מדשני קרא בדיבוריה דכתיב ולקחו לשון רבים והדר כתיב ונתן להכי דרשינן ולא ונתנה [וע"ע תוס' יבמות עב: ד"ה ונתן] : **עד** דשקיל חד ויהיב חד · פי' הוא נופיה דשקיל ליה מערב ליה במים (ד) : **הכל** כשרין להזות חוץ מטומטום ואנדרוגינוס כו' · תימה לי דהני תרי מסניות דהכל כשרין לקדש ולהזות מיתפן במסכת פרה (פ"ה מ"ד ונפ"ג מ"י) מ"ש דבקידוש לא קתני טומטום בהדי אשה ואנדרוגינוס כדקתני גבי הזאה וי"ל. דת"ק דרבי יהודה נמי פסיל ליה לטומטום לקדש מפני שהוא ספק ערל כדאמר בפ' הערל (יבמות עב:) טומטום שקידש קידושו פסול מפני שהוא ספק ערל וערל שקידש קידושו פסול אנדרוגינוס שקידש קידושו כשר מפני שהוא ספק אשה רבי יהודה פוסל באשה ואנדרוגינוס ות"ק דרבי יהודה דמתניתין הייט ת"ק דרבי יהודה דברייתא דפרק הערל (נס זה שם) דסבירא ליה כר' עקיבא דמרבי לערל כי טומא והא לא קתני ת"ק חוץ מטומטום ים לומר אין למידין מן הכללות אפילו במקום שנאמר בהן חוץ ותנא חוץ מחרש שוטה וקטן ושייר ערל וטומא וטומטום והא לא פריך ממתניתין למאן דאמר ערל שהזה הזאתו כשירה ופריך מברייתא ל"ל משום דבברייתא קתני בהדיא דהזאתו פסולה להכי ניחא ליה למיפרך מינה :

אשה מסעדתו · בפרק בתרא דמסכת פרה *)בתוספתא מפרש כילד מסעדתו לוחצת לו המים אפילו בשעת הזאה ולא מבעיא בשעת מבילת האזוב דהזאה תשיב מפי רבותא מטבילת האזוב משום דקרא דמכשרי מיניה קטן בטבילה כתב דכתיב וטבל במים אים טהור ודרשינן מיניה טהור להכשיר הקטן וילפינן הזאה מטבילה דאיתקשו להדדי כדאיתא בסוף פרק ב' דמגילה (דף כ.) ומתניתין דפרק בתרא דפרה (מסנה י) מכשיר עלה ואם אחזה בידו אפילו בשעת הזייה פסול וכ"ש מסימפוס"ע גימנס בזה דבתוספתא מסמע דהזאה הוי רבותא

*) [ליתא בתוספתא] [ואולי ל"ל בסיפא וכן לקמן גימנס בזה דבתוספתא ל"ל דבסיפא ועיין בכ"מ]

לפסל חרש שוטה וקטן · תנן התם בסס' פרה פרק ה' הכל כשרים לקרש חוץ מחשו"ק ר' יהודה מכשיר בקטן ושוטה באשה ובאנדרוגינוס פ"ם דרב דכתיב ולקחו לשמא מעפר שריפת החטאת ונתן עליו מים חיים אל כלי איתקיש נתינת מים חיים אל כלי לעפר שרפה מה עפר שרפה הכל כשרין באסיפה חוץ מחשו"ק אף קרושין כן ור"י אמר לך א"כ היה לך לכתוב ולקח לשמא דשמעינן הוא שאסף את האפר הוא שימול ויתן המים החיים אל כלי לקרש מ"ם כתיב ולקחו ללמד דאפילו קטן דפסול באסיפה כשר בקידוש ולקח אזוב וטבל במים אים טהור לרבנן דמכשירי אשה בקידוש אפילו הבא בהזאה את האשה מהור להכשיר הקטן דפסלי בקידוש לר' יהודה אים ולא קטן מהור להכשיר בקידוש הכשיר בהזאה ואקשינן אינו והתנן בפרה בפרק הארעון בפשוט הכל כשרין להזות

*) [ליתא בתוספתא] ומה ל"ל בסיפא וכן לקמן גימנס בזה דבתוספתא ל"ל דבסיפא ועיין בכ"מ]

(דף כ.) חתך דלעת עמה כמונה דברי הכל פסולה אלא כמונה דברי הכל כשירה אבל שחיטה היא שוכלת תרי אין מתכוון לה מגזירת הכתוב למאן דמכשיר התם שחיטה בשאין מתכוון דתם שחט אחת כמונה דברי הכל פרה פסולה בהמה כשירה אלא כמונה לר' נתן דמכשיר שחיטת בהמה אלא כמונה פרה פסולה בהמה כשירה ולרבנן דפסלי שחיטה אלא כמונה פרה כשירה בהמה פסולה : **שרא** ישמעון עמה אחרת · וסיימו עמה ממש בכסין אחרונה דלי לאחריה א) מאי מיהא : **כהן** גדול בעינן · ק"ו הוא שלריך בכל עבודותיה בגדי כהונה : **ונתן** ולא ונתנה · ומיותר הוא ומאלמן זכר לא דייק בכל התורה

א) ל"ל היכא דעת מיהא מיהא ·

כג א מיי' פ"ח מהלכות פרה הלכה יב :

כד ב מיי' שם פ"ד הלכה יז :

כה ג מיי' שם פ"ו הלכה ב :

כו ד מיי' שם פ"י הלכה א :

כז ה מיי' שם הלכה ו :

[מגילה כג: כ"ק סו: ב"ב יד: סנהדרין מז. מו. סו. מכות סו: שבועות ז: מנחות מ: סו. חולין קלב.]

[עי' סוטה מז: ותוספותה יב: ועע"ק וכן המה תמי"ם פ"ח מ"ה דתמורה והמת בהמה' וכן תמה מהרש"א בסוטה עז: ד"ה גמרא וכנגן מ'.]

רבינו חננאל

אביא שחיטה וקבלת דמה מ' הא מתניתין' כ' ישמעאל דמכשיר אסיפת אפרה באשה דתניא ואסף איש טהור איש להוציא את הקטן מהור להביא את האשה דברי ר' ישמעאל רבי עקיבא אומר איש להוציא את האשה · הואת מיתיה כשרין בזר דתנן הכל כשרין להזות מ' ר' ר' יוסי מינה שחיטתה מ"ם אינה כשרה באשה משום דכתיב ונתתם אותה אל אלעזר הכהן וגו' וכתיב ושחט אותה לפניו ואמרינן אלעזר ולא אשה ניחא אלעזר ולא זר מ"הא תיובתא לשמואל ומיירא לרב · אמר עולא כל הפרשה כולה משמע מוציא מיד משמע כלומר מה שמרבה זה המקרא ממעט האחר מרבה האחר ונתתם אותה אל אלעזר הכהן אלעזר היה באותה העת מבן וא' אותה הפרה נעשית בבגן אבל לדורות אינה נעשית בבגן אלא אי כ"ג או בכהן הדיוט והוציא אותה שלא יוצאו אחרת עמה הנה אותה של נתינה מיעמה הבגן ואותה של הוצאה מיעמה אחרת ושחט אותה לפניו לרב כדאיתיה לשמואל כראיתיה ולקח אלעזר הכהן מדמה לל"ד אשוואה באלעזר ולרב דאמר כי השחיטה נמי באלעזר הוי מיעוט אחר מיעוט והיא שחיטה באלעזר ולא בזר · הואת באלעזר ולא בזר מיעוט אחר מיעוט לרבות כהן הדיוט*) פי' כהנכ' הוצו בלא מים ולא שמאה בכיהונו בבגדים הכהונה בבגדים שהוא מתוקן לעבודה · ואסף איש טהור את אפר הפרה והניח הזר כלומר כל איש ואפי' זר מהור להכשיר את האשה והניח מי שיש בו דעת להניח

רבינו חננאל

*) [ליתא בתוספתא] [ואולי ל"ל בסיפא וכן לקמן גימנס בזה דבתוספתא ל"ל דבסיפא ועיין בכ"מ]

תוספות ישנים

סולה בלשון זכר נאמרה : **כתב** רחמנא ולקחו ונתן דאפילו שקלי תרי ויהיב חד · דלי כתיבנא תרוויהו בלשון יחיד ל"ל דהכי עדיף עפי דשקיל חד ויהיב חד מדשקלי תרי ויהיב חד ב) (ותמרינן דלא) סוה כתיבא בתרוויהו לשון רבים הוה ס"ד דבכים עדיפי ול"ל דשתא דכתב בלקיחה תרי ובנתינה חד [ולא] לאתמעטין דווקא בשיבן תרי בלקיחה אלא מתמה ליה לתלמודא שבא לומר דלא קפדינן בין תרי לחד וכן לאותו שעשה בלקיחה לאחד אחר ואי הוה כתב ונתנו ולקח ס"א דמתינה עדיפא ובעיא תרי : **אשה** מסייעתו ומזה · במסכת פרה (פי"ב מ"י) הגן אשה מסייעתו ומזה ואותה לו במים ומזה פירוש אלא לאחזה אלא במים ב) ל"ל ואי · דוקא